

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Dominium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Obsupuit visu *Aeneas*, ille agmine longo Libavitque dapes, rursusque innoxius imo
Tandem inter pateras & lavia pocula *Serpens*, Successit tumulo, & depasta altaria liquit.

Quod quidem non temere fictum à Poeta sed ex historia desumptum. Atheniensibus enim contra Medos apud Salamina navalem pugnam inituris, Serpens draco in navi dicitur apparuisse, secundissimo rerum, quæ prospere subsecuta sunt prodigio: cujus rei monumentum in Salamina templum fuit Cychreo, ut apud Pausaniam est, dicatum, quod Apollo responderit, Serpentem illum Cychreum heroem fuisse, qui auxilium allaturus advenisset.

EPAMINONDAS. CAP. XI.

Epaminondas autem Imperator ille clarissimus, qui ad Mantineam tam fortiter occubuit, Draconis gestamine insignis fuit. Eo vero loco ubi prælium commissum est, columnam erexit antiquitas, cum clypeo Draconem in ejus memoriam sculptum ostentante. Quod Pausanias ideo factum arbitratur, quod is ex Spartiarum cognatione, quæ Thebis erat antiquissima progenitus dicitur, quorum id gentile esset insigne: quippe quod à feminio anguineorum dentium, quos Cadmus severtit, oriundi essent; Spartanosque ipsos in Laconia inde originem duxisse nonnulli credidere, quos olim *ὀφιοδέες* nuncupatos alia de causa historici tradiderunt: cum enim annonæ caritate laborarent, compulsi sunt, Serpentes, quorum vis magna in Laconia multiplicaverat, in humani cibi usum convertere. Sed quoniam de clypeis & gestaminibus militum atque cohortium multa dicturi sumus, quia id præcipue contendebas, ut adversus eruditorum quorundam sententiam veterum exempla tibi suggererentur, quo non esse novum institutum, familias variis gestaminibus tum colorum, tum dissectionum, atque etiam insculptarum in illis animantium, figurarum, plantarum, instrumentive alicujus adfectione discerni, comprobare posses: priusquam ad horum explicationem aggrediar, alia quædam ad principatum & nominis claritatem per Anguem commonstrata dicere necessarium est. Sed prius aliqua de ostentis.

*Spartiani
cur ὀφιοδέ-
ες olim.*

AMPLITUDO NOMINIS. CAP. XII.

In ostentis enim summam nominis amplitudinem portendere Anguis fertur, non iis tantum, quæ ad imperium, aut alium quemcumque principatum attinent, sed ad ea quoque, quæ vel ingenio, vel arte celebritatem sibi aliquam comparaverit, ut in histrione Roscio, artis suæ gloriam præmonstravit: cum enim puerum Anguis dormientem noctu complicasset, pater ad aruspices detulit, qui responderunt, nihil illo puero clarius, nihil nobilius fore.

DOMINIUM. CAP. XIII.

Aureliano vero, quamvis modicis parentibus ortus esset, summum tamen imperium Anguis portendisse fertur, cum ejus pueri pelvim plerumque cinxisset, neque unquam occidi potuisset: postremo matrem ejus, quæ templi Solis sacerdos erat, & aruspiciæ non ignara, cum hoc vidisset, Serpentem quasi familiarem occidere noluisse. Pari præfatio Severo imperium præmonstratum est, cui dormienti, ut Spartianus ait, in stabulo Serpens caput cinxit, & sine noxa, expergefatis atque acclamantibus familiaribus, abiit. Quin & Maximini junioris, quem pater secum Imperatorem appellavit, caput dormientis Serpens circumdedit, futuræ dignitatis argumento. Quid autem somnia? nonne ipsa quoque vel in conceptu, vel in partu, quotiens Draconem obtulissent, ejusdem amplitudinis prænuncia fuerunt? *Mamae somnium.* Mamae Alexandri Severi mater, pridie quam puerum eum pareret, somniavit se Dracunculum enixam edidisse. Nam & Alexandro Macedoni Draco domini claritatem præfagivit, qui matri Olympiæ congressus est in somniis. Hoc idem de Pomponia Africani Scipionis matre traditum est, & ipsi Draco circumfusus nihil attulit nocumenti. Dedit & Augusto Imperii præfagium ostento simili. Nam cum Actia mater ejus ad solemne Apollinis sacrum *Actia somnium, Sueton. in August. 64.* media nocte venisset, positaque in templo lætica, dum cæteræ quoque matronæ dormirent, obdormisset, visus est Draco repente ad eam irrepere, pauloque post digressus: illa vero expergefata, quasi à concubitu mariti se purificavit, & statim in corpore ejus extitit macula veluti picti Draconis, quæ nunquam eximi potuit, adeo ut publicis inde balneis perpetuo abstinerit. Sedenim facile fuit

fuit ostenta, quæ principibus viris, aut nobilitate, aut opibus claris accidissent, ad futuram eorum am-
plitudinem accommodare: quid autem de servis dicemus infima fortuna genitis? Spartacus venalis
cum Romam delatus esset, deprehensus est dum quiesceret, habere sub capite Draconem in spiram
complicatum, quem Thracia itidem mulier conspicata vaticinandi peritissima, signum esse dicit ma-
gnæ cujusdam & formidabilis potentia, quæ tamen infaustum esset exitum habitura. Idem Serpens
ubi defectus casu aliquo fuerit, imperii adesse finem idem idem ostendit. Nam Tiberius Cæsar Ser-
pentem Draconem in deliciis habere solitus, eiq; manu sua cibum ministrare: quem cum is cor-
sum à Formicis reperisset, monitus est cavendam sibi esse vim multitudinis: Formicas enim populi
significatum habere, non fabula tantum Pelei Thessaliæ Regis, verum & portenta & prodigiosa somnia
declarant. Nam & Nero paulo ante quam exstingueretur, visus est sibi per somnium pennatarum For-
micarum multitudine oppelli. Sedenim de Formica loco suo plura. Quod ad Serpentem pertinet,
idem Nero, qui Serpentis spoliū à matre pro amuleto commendatum, brachio alligatum aliquan-
diu gestaverat, inde memoriæ maternæ tædio abjecerat, tunc id perquisivit incautum, cum omnia
contra se fremere comperisset, maternæ erga se pietatis sero memor.

Sutton. in
Nerone. c.
46.

ASIA. CAP. XIV.

Tres Ser-
pentes quid
in numis.

ANTEA vero quam militaria signa promoveam, scrupulus ille mihi videtur eximendus, quod
nonnulli per Serpentes tres, Asiam provinciam significari putant, non secus ac Ibes Ægyptum,
Elephantum Africam, Cuniculum Hispaniam, Equum Italiam, quæ sigillatim suo quoq; Commentario
declarata sunt. Id ea de causa suspicari videntur, quod numi plerique argentei conspiciuntur, quæ
in scriptio est CÆSAR IMP. VII ab altero latere angues tres, quorum duo pectoribus hinc inde
sinuose surrectis attolluntur, tertius jacens: capite caudam unius, cauda vero caudam itidem alterius
implicat. Hos inter Victoria surrigitur calathisco insitens: quippe ad ipsius terræ Asiaticæ feracissi-
mam ubertatem significandam. Inscriptio vero est, ASIA RECEPTEA. Sedenim, ego Angues eos
tres indicare crediderim, Imperium Romanum tres jam orbis partes occupasse: Europam enim dia
possederant, Africam paulo ante subjugarant, nunc Asia recepta, & ad reliquas applicata, tertiam
quoque partem adepti videbantur.

PRÆFECTUS MILITUM. CAP. XV.

Cæsari nu-
mus.

QUOD vero pertinet ad insignia militum, numus est Cæsaris Dict. III. in quo Victoriæ caput est
alarum quippe & capillis in nodum collectis, ab altera cuius facie Roma gradiens, stola ad pedes
demissa, capite, uti mos, galeato, ancile sinistra gestans, læva trophæum, quod humero inheret, susten-
tans, à latere vero Serpens Draco prorepat capite surrecto, magnis voluminibus terga trahens, cuius
in scriptio est, C. CLD. VI. PRÆ. M. Cæsar Clodivus VI. præfectus militum. In sacris literis legas
Draconum capita in aquis à Deo contrita, quod Psalmo quarto supra lxx. habetur, quod milites
centuriones & duces eos significat, qui fuerant à Pharaone immissi, ut Israeliticum populum perse-
querentur: ii aquarum mox inundatione suffocati sunt, atq; ita contriti, quodq; mox sequitur pharaonis
longe insigniori, Tu confregisti caput Draconis, Pharaonem ipsum intelligit. Qui mysticum sequuntur
sensum, hæc ad Christum referunt, qui dæmonis vim omnem sustulerit.

Capita Dra-
conum in
aquis con-
trita.

COHORTES. CAP. XVI.

Insignia co-
hortum.

QUIN & cohortium erant insignia, perque singulas earum, ut Flavius Vegetius scribit, ferebat-
tur ad prælium à Draconariis, quo nomine *κατὰ δράκοντες*, significatos omnes appellabant. Quo
vero pacto gestarentur, videre est apud Ammianum Marcellinum, ubi pompam describit, quæ Con-
stantius Imper. urbem ingrediens duxit: *erant enim ut is inquit, Dracones basilarum aureis gemmarumq;
summitatibus illigati, biatu vasto perstabiles, & ideo veluti in percussis sibilantes caudarumq; volumina re-
linquentes in ventum.* De iis Claudianus:

Mansuescunt varii vento cessante Dracones.

Erat vero signum Draconis purpureum, ut idem Ammianus attestatur. Atqui non in signis tan-
tum Serpentes militibus usi fructu, sed vivi etiam, pugnatoribus focis auxilium non contemnitibile
præsti-